

JEDNOŚĆ NARODOWA

Nr 82

Białystok, dnia 5–6 grudnia 1946

Rok II

W odpowiedzi PSL-owi

P. Kiernik w przemówieniu swoim wygłoszonym na Zjeździe Woj. PSL w Gdańskim w listopadzie br., oceniamy reformę rolną m.in. stwierdzając: „**Blaski i cienie reformy rolnej**. Uznajemy wielkie dzieło reformy rolnej, ale chcielibyśmy, aby reforma ta uzdrowiła nosniki rolne, a nie tworzyła nowych karlowatych i niezdolnych do życia gospodarstw”.

Zas. Jan Dec w chłopskim Sztandarze organie PSL z dnia 25. 11. br. w jednym z odcinków „Jedności Ruchu Ludowego” wyżej przytoczony mówiąc o zasadach następujących: „Ruch Ludowy stawia przed narodem następujące, w głównym zasadzie, priorytety: 1) przeprowadzenie reformy rolnej i takie jej zadanie, aby reforma nie zgałęziła się na gospodarkę narodową, by owe gospodarstwa niemodziele i karlowate zlikwidować przy jednoczesnym daniu możliwości ich właścicielom przeniesienia się do innych zajęć, 2) do pełnić zadanie zabezpieczyć im dobrobyt i zatrudnienie na bieżącego rozwoju. Ruch Ludowy na biedocie chłopskiej, która musi być uważana za stan przejściowy i krótkotrwały, zamierza budować radykalne programy polityczne, ten jest podobny do swego gorliwego chrześcijańskiego, który chciałby, podtrzymywając zgraję żebraw, obiegających koscioły, aby przez to mogło się wyrobić dziedzictwo historyczne”.

Do tych my nie należymy. Dla żebraw, nie mogących pracować, chcemy mieć przytułki, dla biedy chłopskiej — albo samodzielne gospodarstwa albo należenie, zatrudnienie i dobrobyt w innym zawodzie”.

Nadanie ziemi obszarniczej biednym i średnim rolnikom, najpoważniejszej dobrobytku reformy rolnej w obecnej Polsce, akt swietej sprawiedliwości dziedzowej, stanowiący taran, który wreszcie rozbił twierdę wielmożów obszarniczych, klucz dla podstawowej misy chłopskiej do upragnionej od wieków ziemi, nazywają Kiernik „iemieniem reformy rolnej”. Nie inaczej chyba myślą wszyscy ci, w których reforma rolna godzi.

Faktykiem reforma rolna w myśl PSL-ów byłaby wtedy faktem godnym uznania, gdyby „zlikwidowała karlowate gospodarstwa”, a nie je upełnorolowała, a więc **gdyby co w konsekwencji wynika wyrugowała, wywłaszczyła nie obszarnika, a biedote chłopską**.

A czym to chce w imię zorganizowania „awysokego postawionych” gospodarstw, co tak głośno propagowały tragicznej pamięci nasza roczna sanacja i Chjeno-Piast, gdy były u władzy, zasada p. Dece, poszukiwania „zatrudnienia przez wyrugowaną z ziemi biedotę w innym zawodzie”, jest stara jak świat kapitalistyczny, który zniszczał polskiego chłopa do opuszczenia dziedziczony po oziadach, pradziadach ziemi i wędrowania do obcych krajów na saksy”.

PSL zatem zmierza starym szlakiem Chjeno-Piasta do wzmac-

Powrót polskich żołnierzy z Włoch

W Koźlu, punkcie granicznym odbyło się powitanie żołnierzy polskich powracających z Włoch do kraju. Żołnierze ci przebywali w tzw. obozie Nr. 8, gdzie byli szkoleni przez stronników Andersa spośród oficerów. O stosunku wyższego dowództwa do nich świadczy mimo fakt, że odmówiono wydania im ich sztandarów.

Powracający żołnierzy witał

Nacjonalizacja Banku Francji

Nowy projekt nazjonalizacji Banku Francji przewiduje obniżenie oprocentowania papierów wartościowych, w których akcjonariusze jego mają otrzymać rekompensaty, z 3 proc. na 2 proc.

Inne instytucje kredytowe, które wzięte będą pod kontrolę państwa, otrzymają odszkodowanie w wysokości najwyższej wartości akcji między sierpniem 1944 a wrześniem 1946.

Wybór komisji konstytucyjnej

Paryż — Zgromadzenie Konstytucyjne wybrało komisję konstytucyjną w liczbie 42 członków w tym: 11 komunistów, 11 radykalno-ludowych, 10 socjalistów i 10 przedstawicieli pozostałych ugrupowań politycznych.

Sprawa wojsk amerykańskich w Chinach

Moskwa — Członkowie Kongresu domagają się od prezydenta Trumana, jak najprędszego wycofania wojsk amerykańskich z Chin.

Poczta rakietowa

Londyn — Korespondent lotniczy „Daily Mail” donosi, że uczeń brytyjski, który przejęli od Niemców badania nad napędem rakietowym, się przekonani, iż działająca z szybkością 5.000 mil na godzinę poczta rakietowa będzie dostarczała listy z Anglii do Stanów Zjednoczonych w ciągu niecałej godziny.

nienia materialnej i ideologicznej bazy wiejskiego bogacza, kosztem biedoty i średniaka, co może doprowadzić jedynie do odrodzenia obszarnictwa. By tym łatwiej osiągnąć powyższy cel, usiłuje PSL zamazać fakt rozwarczenia wsi, i narzucić owej masie przywództwo bogaczy, jako jedynie rzekomo „postępowego i twórczego elementu”.

Oto słowa wyżej wspominane go Jana Dece:

„**Bywało tak, co i dzisiaj się powtarza, że najzamożniejsi chłopi stawali się pionierami najradikalniejszych prawów ludowych, w całym ruchu ludowym odgrywali rolę czolową, a przyniesiona biedota wiejska pozostawała w tyle, i była lepką gliną, ugniatającą przez kogoś, do niedawna głównie przez dwór i plebanie**”.

Kto ze wsi był najbardziej aktywnie występującą siłą przeciw-

przedstawicieli Naczelnego Wodza Wojska Polskiego; przedstawicielem władz, partii politycznych i społeczeństwa?

W odpowiedzi dowódcą oddziału złożył przysięgę, w której wyraził zdecydowaną wolę oddania wszystkich sił dla umocnienia niepodległej i demokratycznej Polski.

Trudności utworzenia rządu we Włoszech

Rzym — Wczoraj odbyło się znów zebranie przywódców partii politycznych, które jednak nie doprowadziło do porozumienia w sprawie utworzenia rządu. Najtrudniejszą sprawą jest obsadzenie fotelu ministra spraw wewnętrznych, o który tezysie spor pomiędzy liberalami i socjalistami.

Angielska propozycja

Londyn — Rząd brytyjski zwrócił się do rządów państw biorących udział w okupowaniu Austrii z propozycją zmniejszenia sił wojskowych okupujących ten kraj.

Co robią Czechi z Niemcami?

Praga — W Pradze i w okolicy utworzono 20 obozów pracy i odosobnienia przeznaczonych dla Niemców, kolaborantomów czeskich oraz dzieci z mieszanych małżeństw czesko-niemieckich. W każdym z tych obozów mieści się około 1700 osób.

B. komendant Oświęcimia aresztowany

Londyn — Agencja Reutera donosi, że aresztowano jednego z byłych komendantów Oświęcimia, Krausena.

Krausen był znany z tego, iż zwykły był mawiać, że inni więcej ludzi wyginęli w obozach koncentracyjnych, tym więcej miejsca będzie dla innych.

ko sanacji w latach 1936–1939, najbardziej zdolnym do ofiar w walce z okupantem, kto pierwszy wbrew agitacji reakcji i niejednokrotnie plebanii, niesie robotników chleb w postaci świadectw rzeczowych, kto jest obok klasy robotniczej najwierniejszą oporą demokracji ludowej jak nie biedota i średniak, nazwani tak pogardliwie przez wodzów PSL, lepką gliną ugniatającą przez dwór i plebanie.”

PSL, jak z powyższego jasno wynika, reprezentuje na wsi w najlepszym razie interes bogaczy wiejskich wbrew wielkiej masie biednego i średniego chłopstwa.

PSL mimo na dużą skalę robionej sobie reklamy nie reprezentuje ogółu mas chłopskich, nie reprezentuje w ścisłym znaczeniu tego słowa, ludu, chociaż nazwało się jego imieniem.

Oświadczenie Trumana

Prasa amerykańska podaje oświadczenie prezydenta Trumana, w którym on mówi, że wojna musi zniknąć raz na zawsze jako instrument polityki. Narody Zjednoczone uczynią wszystko aby już nigdy nie powtórzyła się straszliwa tragedia ludzkości.

Wielki wiec w Paryżu

W Paryżu odbył się wielki wiec zorganizowany przez Ligę Obrony Praw Człowieka i Obywata, na którym domagano się jak najsuwalszych kar dla wszystkich faszystów.

Protest włosko-jugosławski przeciw faszystowskim zbrodniom

Belgrad, Włosko-jugosławski komitet demokratyczny w Triestie wydał odezwę, w której ząda położenia przez powołane do tego czynnik, kresu popełnionym przez faszystów zbrodniom na obszarze Triestu.

Wiesemann wydany w ręce władz czeskich

Praga — Amerykańskie władze okupacyjne wydały w ręce władz czeskich, złapanej niedawno Wiesemanna, zbrodniarza znanego ze swych okrucieństw w obozie koncentracyjnym w Gliwicach. Wiesemann zostanie niebawem sądzony.

Zjazd PPR

W dniu 6 grudnia br. rozpoczęły się w Warszawie pierwszy krajowy zjazd Polskiej Partii Robotniczej.

Zastęgi Polskiej Partii Robotniczej wobec narodu są ogromne. Ona pierwsza podniosła śmiały sztandar bezlitosnej walki z najazdem w ponure dni okupacji hitlerowskiej. Ofiarność jej i zdecydowanie działało podniecające na wszystkich szczerych patriotów, którzy dążyli do szeregow Gwardii, a następnie Armii Ludowej. W ten sposób montował się Front Narodowy, który w wyzwoleniu Polsce stał się fundamentem demokracji ludowej.

Polska Partia Robotnicza, której droga jest obficie zroszona krwią jej ofiarnych członków, najlepszych synów Polski, zapisała się chlubnie w historii Narodu i jego klasy pracującej. To też oczy wszystkich szczerych patriotów i wszystkich świadomych robotników i pracujących chłopów są zwrotone na rozpoczętający się jutro w Warszawie zjazd.

Krótkie wiadomości

— Majątek ziemski znanego żydowszczyzny, teoretyka antysemityzmu Strichera zostaje oddany żydowskiemu towarzystwu dobrotelnemu.

— W Arabii w Hebrasie, który znajduje się o 150 kilometrów od Medyny znaleziono złoty skarb króla Salomona.

Dary UNRRA

ale w jakim stanie! Bardzo już zużyta i zniszczona! Jest tyle lekkich i jedwabnych sukienek, ale znikoma ilość sukien wełnianych. Są stroje kąpielowe, kapelusze z woalkami.

Ludzie bardzo potrzebują obuwia. Nareszcie nadeszły cztery wagonony Odetchnelisymy. Na krótko.

W tym nie ma żadnej przesady, że obuwie to nadaje się chyba do muzeum. Są pantofelki o 15 cm (dosłownie) obcasach. Są małe atlasowe pantofle o spiczastych nosach. Może z nich był pozytek w teatrze chyba. Obuwie które nadzieło, jest w takim stanie, że Województwo Wydział Opieki Społecznej nie chce przyjmować. Transport i zwalnia w tym celu specjalną komisję.

Cóż myśleć o tych, którzy bez żadnej selekcji przysypani wszystko, cokolwiek im wpadnie pod ręce?

Jest takie przysłowie „Daranemu Romowi w zbyt nie załatwia”. To też maledziemy dotyczącego. Może się tam dodać, że nasze województwo zawsze otrzymuje rzeczy na gorsze (np. konserwy). Ale dłużej maledżec nie trzeba.

Waszliśmy z terenów zrujnowanych zniszczeniami. Brakujemy obuwia i ubrania. Nie jesteśmy jednak zebrafadami, którym można rzucić każdy kuchanek.

Teraz przysłaniamy do tego co przysłano, bo doprawdę szkoda kosztów transportu.

Niech decydują się klasyczne, nie tylko ilość.

Mimo woli naszej stoczyliśmy z tym co dostrzeliśmy od Związku Radzieckiego. Z jednymi tonami pszenicy z panierunkami z maszynami ze wszystkim.

Co piszą inni

„Zielony Sztandar” zabiera głos w związku z ostatnio odbywającym się zjazdem Z.N.P. w Bytomiu i pisze:

„Stronnictwo Ludowe widziało dotychczas w Z.N.P. wieloletniego i niezmordowanego bojownika o demokrację w Polsce.”

Piękna przeszłość do czegoś jednak zobowiązuje. To też nikt spośród tych, którzy walczyli o demokrację w Polsce, nie może dziś bez narżenia się na powszechną pogardę, stać z daleka i przypatrzyć się obojętnie dziełu demokratycznej przebudowy ustroju społecznego, gdy chodzi o konsekwentne doprowadzenie dawno rozpoczętej sprawy do końca. To też słusznie płynie stwierdzenie:

„Wieś pragnie wiedzieć swoich nauczycieli w szeregach bojowników o lepsze jutro chłopów i robotników, wieś nie rozumie i nie zrozumie biernego stosunku nauczyciela do wszelkich nurtujących wieś przejawów życia politycznego i gospodarczego.”

Nauczyciel to syn ludu i lud ma prawo domagać się od niego, aby dał sprawie ludu, sprawie demokracji wszystko to, co dać ze siebie może najlepszego. Jako wychowawca młodego pokolenia winien stać się dlań wzorem godnym naśladowania i być wyraźnie najszczytniejszych idei społecznych. I mają rację chłopów gdy powiadają:

„My chłopi, domagamy się, by dzieci nasze wychowywane nie na pokorne owieczki i posłusznego parobków, lecz na obywatele wysokiego poczuciu godności osobistej, świadomych swych obowiązków.”

Historia Polski zna stali nauczycieli, którzy zapasili się w niej złotymi zgłoskami, krocząc zdecydowanie naprzód szlakiem postępu. To też nauczycielstwo nasze nie tylko powinno stać się godnym snadkobiercą szlachetnych tradycji Kołłątajów i Konarskich, lecz wniesć nowy wielki wkład do ogólnej skarbnicy postępu społecznego.

LUDZIE i ZDARZENIA

wzrostu produkcji, bezpieczeństwa itd.

W dalszym ciągu rożnowy pasażerowie zatrzymali się na pytaniu, kiedy i gdzie będzie wojna. Rzeczą jasna rozmowa stoczyła się na temat polityki ogólnoswiataowej. I tu bardzo wiele miało do mówienia moja przygodna sąsiadka. Największą szurą podniósła ta pani dookoła przejazdki brytyjskiego premiera Attlee z Londynu do Waszyngtonu. Wedziała dokładnie, czym jechał, jak długo jechał, z kim i kiedy jechał, kiedy przybył i dokąd przybył, z kim się spotkał, i co najważniejsze – o czym mówił o przekonwaniach wojennych oczywiście rzecz ze Związkiem Sowieckim.

Plotki takie są rozwiewane nie tylko w wagonie, rozwiewa się je wszędzie, w domu, sklepach, na ulicy, ew. magazynach.

Nawet uczeńki pochodzący z człowieka, jeśli od rana do późnego wieczoru według słyszy o jakieś wojnie lub innych budżetach, w końcu tak się zmęczy, znuży psychicznie fizycznie, że ulega wszystkiemu.

I znów wracam do punktu wyjścia. To dobrze, że ludzie są nieco krytyczni, nawet w stosunku do tego, co się od nich zdala dzieje. Ale to mało, to stanowisko za mało. Ktoż za te wytworną panią i do niej podobnych jeszcze wiele, wiele ludzi – odrobi te potworne po-

mieszanie pojęć, kto zneutralizuje trujące jady włączane w świadomość społeczeństwa przez nich właśnie, nie tylko w ciągu sześciu numerów lat wojny, ale ciągle jeszcze i dziś.

Co za dziwna sytuacja. Jesteśmy już dawno po wojnie. Minęły już bezpowrotnie czasy ponurej okupacji hitlerowskiej, kiedy – z braku wiadomości – czerpanych w czasach normalnych bezpośrednio z gazety lub radia – czekając z niecierpliwością spóźnionej tajnej gazety, z konieczności musieliśmy wierzyć w plotki, i to bardziej prawdopodobne, aniżeli te, które pojawiają się dziś, szczególnie w naszym województwie białostockim.

Dziś mamy znowu agencje telegraficzne i prasowe, możemy słuchać audycji z kraju i z zagranicy, mamy oficjalną prasę, kto jaka woli rządową i opozycyjną, która podaje nam wiadomości najświezsze i bezpośrednie. W takich warunkach ktokolwiek zmiewolony jest do uwierzenia w plotkę, albo pozbawiony jest zdrowego rozsądku, albo jest wyraźnym szkodnikiem.

Henryk Popławski

Obywatele! Wzmocnijcie swój związek z morzem. Zapiszcie się na członków Ligi Morskiej.

„Rzeczpospolita”, w artykule „Przyjaźń i złoto” omawia zachowanie się angielskiej prasy w sprawie rzekomych długów Polski wobec Anglii z tytułu zaopatrzenia żołnierzy polskich, walczących przy boku Angliców i przytacza słowa min. Rzymowskiego:

„Polskie długi wojenne potraktowane są inaczej, niż podobne długi innych. Dotychczas żaden kraj nie był zmuszony do płacenia swoich długów wojennych. Marszałek Stalin nie zażądał zapłaty za wyekwipowanie i koszty utrzymania polskiej armii w Rosji, zasadnicze większość wojska, wyposażonego przez Brytyjczyków.”

Słówka te, które wypowiadają całkowicie słuszną uwagę w sprawie tak istotnej, wywołyły sprostowanie ze strony czyniącej się kłopotliwą za sprzęt, broń i amunicję nie nie żadają, pragną tylko zwrotu sumy wydanej na utrzymanie samego wojska. Na to, pismo przytacza trafne powiedzenie kpt. R.:

„Nie żadają za homię, którą Polak rzucił na Szwajcarów, tylko za to, że był w stanie ją złożyć i za to że ją rzucił. Psiakiew, a dla tych których pensje Polska ma teraz zwyciężkę Anglii, leży w jednej bramie i mogły z Anglicami? Ilu matek angielskich odyskota swoimi synów dzisiaj temuże Polacy położyli głowę? I dzisiaj trzeba, zwójcie te pensje, które wypłono wielu nie żyjącym już, poległym w obronie Anglii naszym business.”

Naród który uciska pół świata zatracił już wszelkie poczucie miary przyzwrotności. Od tych, którzy go bronili i przelewali swą krew za niego, żąda jeszcze złota. A przecież prosta zasada kupiecka nakazuje za otrzymaną pracę płacić równowartość. A przecież żołnierz polski kosztem własnego życia i zdrowia musiał naprawiać błędy polityki angielskiej sprzed 4 lat, które groziły zagładą samej Anglii.

A teraz jeszcze jeden kwiatek z tej samej angielskiej łąki. Tym razem sprawa dotyczy systemu powrotu Polków do kraju.

„Anglicy oburzili się natężem, że nie wracamy jako wojsko, tylko indywidualnie. W sprostowaniu zatwierdzamy, że nie ma żadnego zwalczania indywidualnego. Każdy polski żołnierz lub żołnierz, który chce wieść i podpisze się wobec do wódce...”

Правда, wspaniałe! Nie indywidualnie, tylko każdy, kto chce.

I dalej „Times” wyjaśnia:

„Władzom brytyjskim nie wie o jakimkolwiek naszym moralnym uprawianym po to, aby żołnierzy polskich skłonić do powrotu w Anglii.”

I całkowicie słusznie odpowiada na to autor omawianego artykułu gdy twierdzi:

„Nikt z nas nigdy nie uważa Anglików za ślepych. Z łatwością dostrzegają drebne nawet szczegóły z naszego życia, a miliiby nie dostrzegają Dnia i Nocy i Dnia i Nocy Zolnierza, wydanego za ich pieniądze, w ich kraju, na ich papierze? Miliiby nie dostrzec systematycznej, rozbóstwionej propagandy antywarszawskiej oprawianej w Szkołę, przez stare dowództwo. Żaden z nas w to nie wierzy.”

Raczkiewicze i Arciszewscy oraz ich protektory używają wszelkich sposobów, aby szkodzić odrodzonej, demokratycznej Polsce. Kazda jednak rzecz ma dwie strony, za więc i ta również o czym ci panowie przekonają się w przyszłości jeszcze mocniej niż dotychczas. Kurs frazeców o szerszej przyjaźni bogatej Anglii dla biednej Polski spada gwałtownie w dół coraz szybciej, a natomiast coraz mocniej w społeczeństwie polskim ugruntowuje się świadomość, że nigdy już w przyszłości kraj nasz nie stanie się czymkolwiek kolonią a jego mieszkańców – białymi murzynami. A zatem, albo szersza przyjaźń i rzetelna współpraca między obu narodami, albo zaprzestanie szermowania frazecami, osłaniającymi inną zgołę treść.”

Minister Świątkowski w Białymstoku

W dniu 2 grudnia br. odbył się w Teatrze Miejskim w Białymstoku wieczór udzielenia ministra sprawiedliwości Świątkowskiego i członka CKW PPS ob. Wudela W.

Sala i balkon były szczerle zapełnione przez licznie przybyłą publiczność. Ponadto wszyscy mieszkańcy Białegostoku, którzy mają u siebie aparat odbiorczy, zasłyszeli z miejska siecią radiową referat ministra Świątkowskiego, gdyż był w całości transmitowany przez miejscowy radiowęzeł.

Minister Świątkowski w swoim referacie wskazał na wstępnie na trudności wywołane zniszczeniami największymi dotychczas w dziejach wojny. Zaznaczył on przytem, że obecność naszej powołanej kraj przebarwione znacznie szybciej, niż rok temu, mimo po pierwszej wojnie światowej, jakkolwiek wtedy zniszczenia wewnętrzne były znacznie mniejsze.

Trudności te dają się odczuwać jeszcze dalszy wiele wszystkich dziedzinnych związków narodu, lecz najbardziej są one w transporcie kolejowym, aleko w typie pozostaje poza wynikami szybko odbudowanymi stępcami przemysłu. To wielkie niedomagania transportu powodują bowiem trudności prawdziwe.

W dalszym ciągu omówił on sprawę różnego rodzaju przestępstw, małych i wielu, mających wpływ na normalizację stosunków w kraju i środkowiaki z nimi. Komisja do walki z nazizmami, instanciowała mianowicie dekretem Rządu, przeprowadzała sadeckie dobrańczyce, w skład których będą wchodzić przedstawiciele świata pracy, i będą posiadać głos decydujący w nich, które będą skazywać przestępco w trybie dobrańczym na karę śmierci lub kinkietki, lecz rzekomo więzienie, a wyroki te będą bezapelacyjne. Oto środki, które Rząd daje do dyspozycji świata pracy w jego walce o odbudowę kraju i umoczenie demokracji. Robotnicy, prarownicy i chłopi, którzy pragną ugruntowania demokracji w Polsce, winni przyczynić się ile siły w imię własnego klasowego dobra, aby ten miecz karzący, jakim są powyż-

sze postanowienia rządu, spełnić swoją rolę i przyczynić się do przywrócenia zniszczonej przez hitleryzm moralności społecznej, oraz spokoju, tak niezbędnego dla pozytycznej pracy dla kraju.

Wiele uwagi poświęcił minister również sprawie współpracy dwóch bratnich partii robotniczych, PPS i PPR. Od tej współpracy, która jest podstawa jednolitego frontu klasy robotniczej, zależy w pierwszym rzędzie siła polskiej demokracji.

Mogło zostać podkreślona w referacie min. Świątkowskiego także sprawą przyjazni polsko-radzieckiej i sojuszu ogólnosłowiańskiego. Wykazał on dobrze, że niepodległość naszego kraju może być utrzymana tylko w sojuszu z Związkiem Radzieckim, i sojusz ten zależy z kolei od tego, czy w

Polsce zostanie ugruntowana demokracja ludowa. Tak więc sprawą demokracji w Polsce jest zarówno sprawą jej bytu lub niebytu.

Stuchacze, którzy często przerywali przemówienie ministra burzliwymi oklaskami, czuli dla niego wielką wdzięczność za jego pełen głębokiej treści referat.

Po referacie min. Świątkowskiego, przemówił ob. Wudel, członek CKW PPS, który dużo uwagi poświęcił omówieniu zadań i celów Polskiej Partii Socjalistycznej. Wykazał on przytem, że socjalizm jest koniecznością rozwoju dziejowego i zostanie zrealizowany przez klasę robotniczą w jej walce ze zgniłym ustrojem kapitalistycznym.

Wiecz zakończył się odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru”

SĄDY DORĄZNE

Przemówienie ministra Świątkowskiego na wielkim wiecu zwołanym 2 grudnia br. przez Polską Partię Socjalistyczną, potwierdziło w całej rozeoglądrości założenia mimośrodowe nasze społeczeństwo, a skonkretyzowane w uchwałach Wojewódzkiej Rady Narodowej - konieczność wprowadzenia na naszym terenie Sądów Dorąznych, działających sprawnie, sprawiedliwie, z rycorem natychmiastowym wykonania. Sądy takie będą dotyczyć całego szeregu przestępstw - bandytyzmu, sabotażu, poetycznego i gospodarczego nadrużycie służbowych i łapownictwa, kryminalnego, wprowadzenia ich do życia całego kraju. Bandycie wyzywają naszej reakcji politycznej opierając się o zdeprawowanie wojennego latami niewoli hitlerowskiej, kryminalne elementy Kajturowe mordy band NSZ-u zlewają się z rabunkowymi wyprawami w niezrozumiałą całość. Są bowiem na tle zw. politycznym, łączą się ze zwykłym rozkradaniem mienia państwowego. Łapownictwo i szabrownictwo stanowią drugie strofy tego samego medalu. Nadużywanie służbowego personelu administracyjnego i technicznego w przemyśle, siegają poważnych sum i wydatnie obniżają rentowność przedsiębiorstw i co za tym idzie - po-

ziom życia klasy robotniczej. Zagadnienia, dotyczące całego kraju, specjalnej wartości nabierają na terenie naszego województwa. Wypadki napadów na pracowników aparatu państwowego i przedstawicieli demokratycznych partii politycznych jest u nas bez porównania więcej, niż gdzie indziej. Transport kolejowy w całym szeregu dyrekcji np. Poznańskiej po czynił już znaczne kroki naprzód, podezas gry u nas pociągi wloką się nie wiadomo dlaczego żółtym tempem podróż z Łap do Białegostoku trwa 5 godzin.

Kradzieże i grabieże na kolejach odbywają się w biały dzień bez specjalnych osłonek. Tak np. na stacji w Sniadowie ginie w ramionach sposob wagon cukru, z którego 5 worków znajduje się... w mieszkaniu naczelnika stacji.

Mijały już bezpowrotnie czas przewidowania, przemawiania do sumienia, agitacji. Wszelkiego rodzaju sabotażom wrogów narodu i państwa może położyć kres tylko zdecydowana walka społeczeństwa i zlikwidowanie ostatnich wrogów Sądy Dorązne, Sądy Ludowe będą takim właśnie środkiem samoobrony społecznej, zmierzającym do kardynalnego usunięcia złego, do wyrwania go z korzeniem.

O działalności Komisji Kontroli Społecznej w Białymstku

Komisja Kontroli Społecznej zlikwidowała w hali targowej 108 kg przedmiotów półwielinianej, pochodzącej z kradzieży. Przedmioty wynosiły z fabryk robotnicy zdemobilizowani przez okupanta, którzy uważają, że można okradac i własne państwo.

Robotnicy ci zapomnieli, że to, co było wskazane za czasów okupacji hitlerowskiej, aby w różny sposób osłabić i zniszczyć gospodarkę wroga, obecnie w Polsce demokratycznej, w państwie, gdzie lud pracy jest współgospodarzem wszelkiej kradzieży, nierobstwa, pijaństwo uprawiane podezas pracy jest dla narodu wiele krzywdzące i szkodliwe.

Dziesiątki tysięcy zniszczonych zagrod wiejskich i miast, leżąca w gruzach Warszawa żąda wielkiej osiągnięcia i pracy całego zdrowego społeczeństwa. Okupant niemiecki zastawił po sobie straszliwe zniszczenie i rumy. W przeliczeniu na jeden dziesiątek lat wynosi to 100 miliardów złotych. Wszyscy ludzie pracy mogliby otrzymać z tej sumy pensje w przeciągu 70 lat.

Ciezką sytuację gospodarczą, w jakiej się Polska obecnie znajdują, musi znać każdy człowiek pracy. I dlatego zbrodnia jest, jeżeli ktoś tego nie widzi i dopuszcza się kradzieży, nierobstwa, pijania. Człowiek ten szkodzi interesom całego narodu, który w ciężkich zmagańach, pokonując tyle trudności, odbudowuje z gruzów swoje gospodarstwo.

Cale społeczeństwo winno na pełnowatość nieuczciwych obywateli i potępić czyn niegodny miana Polaka.

Sąd karny wymierzył po połowie laty i kary od 5 lat do 15 tysięcy złotych oraz pokrycie kosztów sądowych siedmiu nieuczciwym robotnicom. Są to: Szyniszak Anna, Glińska Stanisława, Koronkiewicz Aniela, Raczkowska Antonina, Kanon Jadwiga, Busłowicz Pelagia, Tomkiewicz Paulina.

Ten mały przykład niech będzie ostrzeżeniem dla tych, którzy nie odzwyczaili się jeszcze od „brudnej roboty”.

Józef Kubiak

Co należy robić by uchronić się od zachorowania na tyfus brzusny

wapna niegaszonego 5 kg. wody)

Tym roczynem zalewanym dol kloaczny i tlejimy ściany uestpu. Pamiętać by uestęp był szczelny, by muchy te roznosicie zarazki, nie miały dostępu do jamy kloacznej i by nie mogły tam się wylągnąć. Ustęp winien znajdować się w odległości nie mniej 20 mtr. od mieszkańców i źródła wody i winien być położony niżej takowego. Woda odgrywa ogromną rolę przy przesunięciu zaraży. Dlatego użwac trzeba tylko wodę dobrą, czystą. Dobrą wodą może być ze studni artezyjskich lub glebinowych, przy czym studnie winny być dobrze urządzone, szczelne, ze spadem od studni, by nie powstawały bajorki i nie było zacieków do studni. Przy każdej studni winno znajdować się zakratowne wiadro przymocowane na stałe, by korzystający ze studni nie czerpały wody swoim nieraz brudnym i zakazonym wiadrem. Szczel-

niej ci u których znajdują się chorzy na dur brzusny Woda w rzekach, jeziorach, dółkach, studniach nie nadaje się do użytku, gdyż może być zakażona.

Nie będąc pewnym wody należy używać tylko świeżo przygotowanej. Po wodzie najwięcej narażone hydrauliki zakażenie mleko. Osoba trudniąca się dojeniem każdy raz przed przystąpieniem do takiego winna dokładnie myć sobie ręce i wymiona krowie. Gdyż przystępując do dojenia z brudnymi rękami zmywa z mlekiem zarazki do naczynia. Korzystający z takiego mleka łatwo mogą uledzić zakażeniu. Naczynia winny być dobrze zmyte dobrą wodą (nie ze stawu lub rzeki). O ile jesteśmy niepewni mleka to przed spożyciem należy je gotować. Produkty ulegają łatwo zakażeniu, chronimy je przed zanieczyszczeniami. Nie trzymajmy produktów w brudnych naczyniach, workach, nie bierzmy i nie dotykajmy brudnymi rękami. Wreszcie zabezpieczamy produkty przed muchami, wstawiając w zakrytych szafach, nakrywając

my siatkami, kloszami w razie braku takowych obrusami, serwetką lub czystym ręcznikiem.

Ponieważ muchy są roznosicielami zarazków należy walczyć z nimi, za pomocą lenów, iapek i trucizny (formalin 3 łyżki, mleka 4 łyżki, podsłodzonej wody 12 łyżek). Najlepiej zaś nie dawać możliwości rozmnażania się muchom.

Najulubieńszymi miejscami ich wylęgania się są kupy rozmaitych odpadków, nawozu, jamy wygrzebowe. Dlatego odpadki i nawóz należy usuwać na pole. Ustępy jak powiedziano mieć szczelne, niedostępne dla much.

Zachowujmy osobistą czystość. Dur brzusny to choroba rak.

Przez brudne ręce zarażamy produkty a spożywając takowe i siebie.

A więc myjmy ręce jak najczystszej szczególnie zaś przed jedzeniem i każdorazowo p. wyjęciem z uestpu. Jeszcze są szczepienia zapobiegawcze ale o nich innym razem.

Nadzwyczajny Komisariat do Walki z Epidemiami na Okręg Białostocki

Kronika wojewódzka

Z życia Augustowa

29. XI odbyło się w Zarządzie Miejskim zebranie organizacyjne Tow. Przyjaciół Żołnierza.

Wybrany został zarząd w osobach: Prezes — ob. Toczyńska, wice-prezes ks. Stankiewicz, wice-prezes ob. Loziński, sekretarz ob. Rępski.

Omawia o plan pracy T. P. Z. w związku z zblizającą się gwiazdką. Postanowiono do Tow. wciągnąć jak największe masy. W tym celu zostali delegowani na odprawę wójtów (30 XI. 45) ob. por. Faber i kierowaczka Oddz. Prop. i Inf.

Po podpisaniu deklaracji, w drodze dobrowolnych datków zebrano sumę 60% na fundusz gwiazdowy.

Z życia Straży Pożarnych w Ełku

Jak w każdym dziedzinie, życia gospodarczego i organizacyjnego, jak sami i w pozarmietwie okupant zostawił znieszczenia i dezorganizację. W ogromnie ciężkich warunkach objęliśmy obronę przeciwpożarową na terenie miasta Ełku.

Miasto Ełk mimo, że liczy ok. 5000 ludności cywilnej, zaliczyć należy, że chodzi o obronę przeciwpożarową do momentu drugich Składów, stąd to szereg czynników jak, duże domy 3-4 piętra, nieprzynależystwo, wózki kolejowe itd.

Siedziba straży pożarnej, zarówno siedziba techniczna i finansowa jak i ludzkimi są nienajmniej tyciągiem dorożek kilkumiesięczny zasługuje na podkreślenie. Od 1. VIII r. do dnia dzisiejszego straż brała udział w gaszeniu 10 pożarów, z czego 4 były duże, zagrożające spaleniem całych bloków mieszkalnych.

Zorganizowana 2 imprezy, a manowisko zabawy i loterie, które przyniosły 10.000 zł. dochód ten pozwolił na opłacenie niezbędnych wydatków związanych z imbiertem naprawą i utrzymaniem sprzętu przeciwpożarowego, oraz na zaliczki dla strażaków w związku z nadchodzącym okresem zimowym.

Komunikat

Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej podaje do wiadomości, że z okazji 5 rocznicy uchwalenia konstytucji Związku Radzieckiego, w dniu 3 grudnia o godz. 16 e, w sali wojewódzkiej Nr. 44 zostanie wygłoszony przez ob. mgra Wencelika odczyt o konstytucji Radzieckiej.

Ogłoszenie

Wydział Hipoteczny Sądu Okręgowego w Białymostku ogłasza, że na dzień 17 marca 1946 roku została wydana nowa regulacja zagnionej księgi hipotecznej nieruchomości położonej w Białymostku, przy ul. Hynka Kościuszki Nr. pol. 5 o powierzchni 5241 m², stanowiącej własność Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia Sw. Wincentego a Paulo w Białymostku.

W terminie powyższym wszyscy, którzy mieli jakieś prawa do powyższej nieruchomości, winni zgłosić się do Wydziału Hipotecznego pod gr. żba skutków, przewidzianych w art. 154 i nast. Ustawy Hipot. z roku 1918.

Proszki do pieczęci, olejki, cukier wafelki, nikiel, najwyższej jakości nasienna w sklepach Białostockiej Spółdzielni Spożywców.

Z życia Straży Pożarnych w powiecie szczecinińskim

Mimo trudnych warunków rolniczych, praca w Ochotniczych Strażach Pożarnych w powiecie szczecinińskim wydatnie postępuje naprzód.

Na pierwszym miejscu wyróżnia się swoją pracę O.S.P. Grajewo. Stan sprzętu i remisy po odejściu okupanta był niedoste powiedzieć krytyczny, był po prostu opłakanym. Posiadana remizaewnętrzna zupełnie zniszczona, a ze sprzętu, dwa odciążki weża tłocznego.

W krótkim czasie strażacy zdobyli sikawkę czerwioną i trzy sikawki przenosne. Sami własnymi siłami przystąpili do remisy, która to w niedługim czasie doprowadzono do stanu używalności. Doprzedzono do porządku salę taneczną, gdzie pobudzano scenę, jedną na całe miasto Grajewo.

Po uroczystym otwarciu, odbyła się zabawa taneczna, z której to dochodu wyremontowano sprzęt i częściowo zakupiono nowy. Po pierwszej zabawie nastąpiła druga, a potem i trzecia, a zysk idzie na najpotrzebniejsze potrzeby Straży Pożarnej.

W skład za Grajewem podąża O.S.P. Szczecin. Przystąpili oni do remontu remisy zniszczonej przez wroga. Maja własna orkiestra dęta, składająca się z 22 osób, przed tego zorganizowali pierwszą na terenie całego powiatu drużynę sanitarną, w skład której wchodzi 18 drużyn.

Straż wiejska we wsi Bejda przystąpiła wydatnie do pracy, urządzone już dwie imprezy dochodowe. Przygotowuje trzecią, która odbędzie się na święto Bożego Narodzenia.

Za wydatną pracę członkom zarządów strażaków, zespołu żeńskiego w Szczecinie i wszystkim sympatykom pożarnictwa w Grajewie. Szczecinie i Bejdzie należy życzyć powodzenia w dalszej ich pracy.

Obserwator

„Wiadomości Statystyczne”

Główny Urząd Statystyczny wznowił wydawanie „Wiadomości Statystycznych”. Wydawnictwo to wypełnia dotkliwą lukę, która była oczekiwana w związku z brakiem najbliższej potrzebnych informacji statystycznych z zakresu spraw gospodarczych i społecznych w Polsce.

Zeszyt 1. Wiadomości ukazał się we wrześniu br. Zeszyt 2. wyszedł spod prasy dnia 26 X br. Zeszyt ten obejmuje następujące zagadnienia:

Sieć Spółdzielni czynnych należących do Zw. Rew. Spółdz. K. P. oraz placówek Spółdzielni, również obrotu Spółdem, sieć niektórych instytucji kredytowych, produkcji przemysłowej oraz zatrudnienie w przemyśle, wrzecionu i krosna zainstalowane i czynne w przemyśle przetwórczym. Z nowych, aktualnych zagadnień wprowadzają „Wiadomości Statystyczne”, dane o traktorach i maszynach rolniczych. Ponadto podane są wiadomości o cenach wolnorynkowych w handlu, detalicznym analogicznym do poprzedniego zeszytu „Wiadomości” oraz wskaźniki kosztów utrzymania w Warszawie, kosztów żywności w niektórych większych miastach. Podobnie, jak w poprzednim zeszycie

„Wiadomości” podano również liczby robotników i pracowników umysłowych zorganizowanych w związkach zawodowych. Z zagadnieniami dotyczącymi życia kulturalnego podano wiadomości o rozmieszczeniu teatrów i kin w Polsce.

Zgubiono rozkaz zdemobilizowania Nr. O 181 na nazwisko plut. Żakowski Piotr zam. Lipowa 32.

Z życia Białegostoku

W szeregu Ligii Morskiej

Wraz z zagospodarowaniem naszego wybrzeża, powrotem statków polskich i rozwój handlu morskiego rośnie stałe wśród społeczeństwa naszego zrozumienie dla prac Ligii Morskiej. Dowodem tego zrozumienia są liczne zgłoszenia szczególnie pracowników różnych instytucji, na czonków Ligii. W ostatnich miesiącach październiku i listopadzie br. przystąpili do Ligi pracownicy następujących instytucji:

1. Zjednoczenie Fabryk Włókienniczych w B-stoku osób 20,
2. Zw. Zaw. Pracown. Zakł. Ubezp. Wzajem. 27,
3. Rejonowa Komenda Uzupełnień 7,
4. Okręg. Mleczarnia Spółdzielcza 7,
5. Bank Rolny 18,
6. Państwowa Garbaria Nr 1, 6,
7. Pow. Komenda Milicji Obywatelskiej 144,
8. Wojew. Komenda Milicji Obywatelskiej 55,
9. Prokuratura Sądu Okręgowego 15,
10. Starostwo Powiatowe 21,
11. Spółdz. Rolnico-Handlowa 11,
12. Spółdz. Budowlana «Praca» 43,
13. Wojew. Spółdzielcza Rybacka 8,
14. Miejski Inspektorat Szkoły 7,
15. Polski Monopol Tytoniowy 69,
16. Urząd Wojewódzki 58,
17. Zrzeszenie kupców detalistów 16 osób.

Razem w miesiącu październiku przy było członków: 532.

Na prowincji dużą pomoc w organizacji Ligii Morskiej udzielają Przewodniczący Powiatowych R. N. Narodowych. W Suwałkach dzięki inicjatywie Przewodniczącego P.R.N. Adamowskiego stworzony został Obwód Ligii Morskiej, do którego przystąpiło 89 osób.

Prezesem Zarządu wybrany został ob. Urzeci Stanisław,

Wice-prezesem został wybrany ob. Grzechowski Aleksander,

Sekretarzem został wybrany ob. Michasiuk Mikołaj,

Skarbnikiem został wybrany ob. Łozowski Witold.

Członkowie: Pietraszkiewicz Aleksander, Krakowski Tadeusz, Zabinski Jan i Witecka Melania.

Również w Grajewie dzięki inicjatywie Przewodniczącego P.R.N. powstał oddział złożony z członków.

Prezesem wybrano Zycha Edwarda,

Wice-prezesem Kosiora Mieczysława,

Skarbnikiem Górska Władyślawę,

Sekretarzem - Kobylonskiego Józefa.

Członkowie ob. dr. Radziwon i Koryciński Jan.

Wszyscy rzeczywiści członkowie 1. M. placu regularnie składki w wysokości po 5 zł miesięcznie, które są przelewane na Skarb Morski. Mamy nadzieję, że Liga Morska rozwijając się dalej w województwie białostockim w dotychczasowym tempie dodały nie jedną mocną cegłę do budowy potęgi morskiej Polski i ludności województwa związanego mocno z morzem.

Swięta mile spłacisz, gdy toru w Białostockiej Spółdzielni Spożywców nadajesz.

Zamówienia przyjmują wszyskie sklepy.

Dozorce nocnego poszukiwania Białostocka Spółdzielni Spożywców. Wszystko dobrze. Podanie z życiem.

Zgubiono oświadczenie woj. zw. Nr 21 da nazwisk. Ionecka Irena zam. Białostocki 71.

Zgubiono orzeczenie Nr 2531 na nazwisko Matejczyk Włodzimierza.

Wspólne zebranie aktywu PPS i PPR

W dniu 2 grudnia br. w Teatrze Miejskim w Białymostku odbyło się wspólne zebranie aktywu obu partii robotniczych PPR i PPS, przy udziale ministra sprawiedliwości, ob. Świątkowskiego. Na zebraniu przedstawiciele obu partii informowali ministra o stanie naszego województwa. Podkreślono przytem zasadnicze niedomagania i dolegliwości, dające się dotkliwie odczuwać w życiu województwa, a przede wszystkim brak bezpieczeństwa w gminach niektórych powiatów, trudności komunikacyjne i transportowe oraz związana z tym trudna aprowizacja miast. Minister Świątkowski pozytywnie ustosunkował się do prośb przedstawicieli obu partii i obiecał wszystko uczynić, aby zapewnić pomoc Rządu naszym wojewódzkim i miejskim władzom w ich ciężkich zamaganiach z trudnościami.

Kurs rachmistrów spółdzielni

W dniu 21-30 listopada 1945 r. został przeprowadzony kurs rachmistrów Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

Kurs organizowany został przez Związek Rewizyjny Spółdzielni R.P. Wojewódzki Zarząd Związku Samopomocy Chłopskiej przy wydatnym poparciu Izby Rolniczej. W kursie wzięło udział 14 uczestników z terenu całego województwa. Program był wybitnie praktyczny. Zadaniem kursu było przygotowanie uczestników do prowadzenia gospodarki oraz rachunkowości Gminnych Spółdzielni. Mimo praktycznego charakteru kursu, uczestnicy mieli możliwość poznania zasadnicze podstawy społeczne i gospodarcze ruchu spółdzielczego. W dyskusjach uczestnicy wykazali duże zainteresowanie rolą spółdzielczości w przebudowie systemu gospodarczego Polski.

W prawdziwe 10-cio dniowy kurs nie może być uważany jako dostateczny stopień przeszkoletnia spółdzielczości nie mniej jednak należy stwierdzić, że uczestnicy kursu gdy staną znów do pracy w swoich spółdzielniach, będą postępuwać bardziej pewnym zdecydowanym krokiem.

Duże zainteresowanie, oraz właściwe ustosunkowanie się uczestników do wszelkich prac na kursie, daje gwarancję, że ludzie ci wniosą nowe, cenne a tak, pożądanego wkładu w życie naszej wsi.

Zaćzyć im należy jak najlepszych wyników w pracy.

Komunikat

Skład Konsygnacyjny Nr. 5 Południowo-Zachodniego Zjednoczenia Przemysłu Szkłarskiego w Białymostku ul. Waiszawska 62 (w podwórzu) ogłasza hurtową i detaliczną sprzedaż szkła szybowego oraz galanterii szklanej po cenach przystępnych. Szkło szybowe w cenie nieprzekraczającej 350 zł. za mtr. kw.

Administracja EDNOŚCI NARODOWEJ

przyjmuje ogłoszenia zarówno od urzędów, instytucji, jak i od osób prywatnych. Białystok, ul. Święto-Jańska 22. tel. 98